יום **ב'**, **י"א** ב**אלול** תשס"ג (**08** ב**ספטמבר**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

יהדות **רוסיה** הייתה הרוסה מבחינה כלכלית לאחר שנות מלחמת העולם הראשונה, ולא היתה מסוגלת לגייס סכומי כסף גדולים. יהודי **אמריקה** העשירה היו עדיין רחוקים מהציונות והתנועה הציונית גם היא נקלעה לקשיים כספיים ולא הייתה מסוגלת לעזור לעולים. מצבו הקשה של המשק היהודי ב**ארץ ישראל** לאחר המלחמה מנע בעד החלוצים מציאת מקומות עבודה. ממשלת המנדט הבריטי החליטה ליזום עבודות ציבוריות והתכוונה למסור אותן לקבלנים ערבים. מפלגות הפועלים ("הפועל הצעיר" ו"אחדות העבודה") נרתמו מיד להשגת העבודות, ותוך תחרות עם הקבלנים הפרטים הערבים הצליחו לקבל על עצמן את עבודות הסלילה. מאות פועלים החלו בסלילת כבישים. לאורך הכבישים צמחו **מחנות אוהלים**, שבהם התגוררו הפועלים. צמח שם הווי חיים מיוחד של אמונה בשיווין ובצדק חברתי, של תחושת שיתופיות ואחווה, של שמחת היצירה והסתפקות במועט. **במחנות האוהלים נוצרו קבוצות**, שאנשיהן התלכדו על בסיס רעיוני - חלוצי של מיזוג ההתיישבות והגנה, של ציונות ושל סוציאליזם. הקבוצה הגדולה מכולן הייתה "**גדוד העבודה על שם יוסף טרומפלדור**", שנוסדה היום, **י"א ב<u>אלול</u>**, בשנת תר"פ (1920), חצי שנה ליום מותו של טרומפלדור בהגנה על הישוב **תל חי**.
מטרותיו העיקריות של "גדוד העבודה" היו: התיישבות חקלאית, קליטת עליה, הגנה על הישוב, כיבוש העבודה העברית ומימוש רעיון הציונות הסוציאליסטית. הוא הורכב מפלוגות שהיו פזורות בארץ ועסקו בסלילת כבישים, (למשל כביש טבריה – צמח), הנחת פסי רכבת, ייבוש ביצות ועבודות ציבוריות אחרות. ערכי "**הגדוד**" היו כערכי "**החלוץ**" - הגשמה עצמית, עבודת כפיים ושיתופיות. ב"גדוד העבודה" הייתה קופה משותפת על מנת לחזק את יסוד השיתופיות ולמנוע תחרות בין הקבוצות. תוך שנתיים גדל הגדוד מ-40 ל-700. ראשי הגדוד חתרו להקמת קומונה כללית, שתקיף את כל הפועלים העבריים בארץ ישראל.
http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=5468

עם זאת ...
חלק מהחברים, בראשותם של מספר מאנשי העליה השניה, שאחד הבולטים בהם היה **שלמה לבקוביץ' (לביא)**, משכו להקמת יישובים קיבוציים גדולים. הם הקימו בשלהי 1921 את הקיבוצים **תל-יוסף** ו**עין חרוד** בעמק יזרעאל המזרחי. התיישבות הקבע גרמה למתחים ולויכוחים הן בתוך גדוד העבודה, הן בינו לבין הסתדרות העובדים הצעירה. ב-1923 הגיע המשבר לשיאו, כשחלק מחברי הגדוד, בעיקר בעין חרוד, פרשו ממנו. תומכי הגדוד בקיבוץ זה עברו לתל-יוסף הסמוך.
פילוג ראשון זה הותיר רושם קשה בגדוד העבודה ובארץ. גם בשנים הבאות לא פסקו החיכוכים הפנימיים בגדוד, וסופם שהביאו לפילוגים נוספים. ב-כ"ב בחשוון שנת תרפ"ז (1927), למשל, ביטלה מועצת הגדוד בתל-יוסף את החלטת המועצה מכחצי שנה לפני- כן על הפסקת הוויכוח הפוליטי בתוך הגדוד; ברוב קולות חודשה ההחלטה להוציא את חברי ה'פרקציה' מהגדוד. הגדוד חדל להתקיים בשלהי שנות ה- 20 וקיבוציו הצטרפו ל**קיבוץ המאוחד**.

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל